

Аналітичний огляд якісного стану масивів поверхневих вод суббасейну річки Прип'ять за лютий 2025 року

Протягом лютого водогосподарськими організаціями забезпечено виконання Програми моніторингу, відібрано 33 проби поверхневої води (100 % до плану).

Лабораторією моніторингу вод Північного регіону виконані хроматографічні та спектрометричні дослідження вмісту пестицидів, поліароматичних вуглеводнів, лікарських засобів, важких металів по усіх 33 створах.

За результатами вимірювань виявили перевищення максимальних меж Екологічного Нормативу Якості (ЕНЯ_{мах}) по 15 пунктах моніторингу за вмістом:

• нікелю та його сполук (норма-34 мкг/дм³):

- 170,6 мкг/дм³ р. Турія м. Бахів (у 5,0 раза);
- 150,4 мкг/дм³ р. Льва с. Переброди (у 4,4 раза);
- 141,2 мкг/дм³ р. Стохід смт. Любешів (у 4,2 раза);
- 106,1 мкг/дм³ р. Церем с. Ярунь (у 3,1 раза);
- 102,2 мкг/дм³ р. Тня с. Броники (у 3,0 раза);
- 97,6 мкг/дм³ р. Случ м. Звягель (у 2,9 раза);
- 94,5 мкг/дм³ р. Смолка м. Звягель (у 2,8 раза);
- 94,3 мкг/дм³ р. Хомора 500 м вище випуску стічних вод КП «Понінківська картонно-паперова фабрика» (у 2,8 раза);
- 90,1 мкг/дм³ р. Хомора м. Полонне (у 2,7 раза);
- 89,5 мкг/дм³ р. Уж м. Коростень (у 2,6 раза);
- 83,5 мкг/дм³ р. Хомора 500 м нижче випуску стічних вод КП «Понінківська картонно-паперова фабрика» (у 2,5 раза);
- 76,0 мкг/дм³ р. Хомора смт. Понінка (у 2,2 раза);
- 75,3 мкг/дм³ р. Случ с. Коржівка (у 2,2 раза);
- 70,7 мкг/дм³ р. Случ м. Старокостянтинів (у 2,1 раза);
- 69,0 мкг/дм³ р. Случ, Чернелівське вдсх. м. Хмельницький (у 2,0 раза).

• кадмію та його сполук (норма-1,5 мкг/дм³) - 1,6 мкг/дм³ р. Хомора 500 м вище випуску стічних вод КП «Понінківська картонно-паперова фабрика» (у 1,1 раза).

При цьому у січні зафіксоване перевищення ЕНЯ мах за вмістом нікелю лише по 6 створах на річках Горинь (2) , Турія (1), Іква (1) , Прип'ять (1) та р. Стир (Хрінницьке водосховище) (1).

Крім того, у межах допустимих значень нормативів екологічної якості зафіксована присутність наступних речовин:

- поліароматичні вуглеводні: флуорантен – 14 створів, бензо (b) флуорантен – 5 створів, бензол – 2 створи та нафталін, бензо(a)пірен і бензо(k)флуорантен – по 1 створу,
- фармацевтичні препарати: трихлорметан (хлороформ) – 2 створи, тетрахлорметан (чотирихлористий вуглець) – 1 створ;
- леткі органічні сполуки: тетрахлоретилен – 2 створи, трихлоретилен – 1 створ;
- важкі метали: хром – 30 створів; нікель – 7 створів; кадмій – 6 створів та миш'як – 2 створи.

У пунктах моніторингу, розташованих на масивах поверхневих вод, забір води з яких здійснюється для задоволення питних і господарсько-побутових потреб населення та транскордонних водотоках визначені хімічні та фізико-хімічні показники якості вод. Значення більшості показників по усіх створах знаходяться

значно нижче ГДК для водойм госпитного і рибогосподарського водокористування за винятком марганцю та заліза загального, БСК₅ (окрім річок Уж та Прип'ять).

Порівняно з січнем у питних водозаборах суббасейну фіксується зниження вмісту заліза загального, а в річках Хомора та Случ Чернелівське вдсх. марганцю. В транскордонних водотоках визначається ріст заліза загального (окрім річок Прип'ять та Горинь), а в річках Прип'ять, Горинь, Льва, Стир, Хомора та Случ Чернелівське вдсх. знизився вміст амоній іонів.

Аналіз стану МПВ за фізико-хімічними показниками:

Питні водозабори:

ОРГАНІЧНЕ ЗАБРУДНЕННЯ

- ХСК (норма - 50,0 мгО/дм³)

мінімальне значення: 20,25 мгО/дм³ р. Случ, Чернелівське вдсх., м. Хмельницький
максимальне значення: 32,59 мгО/дм³ р. Случ, м. Звягель

- БСК₅ (норма - 3,0 мгО₂/дм³)

мінімальне значення: 2,80 мгО₂/дм³ р. Уж, м. Коростень
максимальне значення - зафіксовано перевищення:

- 4,73 мгО₂/дм³ р. Хомора, м. Полонне;
- 3,31 мгО₂/дм³ р. Случ, м. Звягель;
- 3,30 мгО₂/дм³ р. Случ, Чернелівське вдсх., м. Хмельницький.

БІОГЕННЕ ЗАБРУДНЕННЯ

- амоній іони (норма – 1,28 мг/дм³): в межах від 0,14 мг/дм³ р. Случ, м. Звягель до зафіксовано **перевищення** 1,59 мг/дм³ р. Случ, Чернелівське вдсх., м. Хмельницький;
- фосфат-іони (норма – 3,5 мг/дм³): в межах від 0,091 мг/дм³ р. Уж, м. Коростень до 0,119 мг/дм³ р. Случ, м. Звягель;
- нітрат-іони (норма – 45 мг/дм³): в межах від 0,52 мг/дм³ р. Случ, Чернелівське вдсх., м. Хмельницький до 7,41 мг/дм³ р. Уж, м. Коростень;
- нітрит-іони (норма – 3,3 мг/дм³): в межах від 0,030 мг/дм³ р. Хомора, м. Полонне до 0,058 мг/дм³ р. Случ, м. Звягель;
- сухий залишок (норма – 1000 мг/дм³): в межах від 254 мг/дм³ р. Уж, м. Коростень до 427 мг/дм³ р. Случ, Чернелівське вдсх., м. Хмельницький.

НЕБЕЗПЕЧНІ РЕЧОВИНИ

- залізо загальне (норма - 0,1 мг/дм³): в межах від 0,09 мг/дм³ до зафіксовано **перевищення**:
 - 0,504 мг/дм³ р. Уж, м. Коростень;
 - 0,312 мг/дм³ р. Случ, м. Звягель.
- марганець (норма - 0,01 мг/дм³) - **зафіксовано перевищення**:
 - 0,144 мг/дм³ р. Уж, м. Коростень;
 - 0,140 мг/дм³ р. Случ, Чернелівське вдсх., м. Хмельницький;
 - 0,074 мг/дм³ р. Хомора, м. Полонне;
 - 0,060 мг/дм³ р. Случ, м. Звягель.

Транскордонні ділянки водотоків:

ОРГАНІЧНІ ПОКАЗНИКИ

- БСК₅ (норма - 3,0 мгО₂/дм³)

мінімальне значення: 2,20 мгО₂/дм³ р. Прип'ять, с. Сенчиці

максимальне значення - зафіксовано перевищення:

- 4,70 мгО₂/дм³ р. Льва, с. Переброди;
- 3,48 мгО₂/дм³ р. Горинь, с. Висоцьк;
- 3,41 мгО₂/дм³ р. Ствига, с. Познань;
- 3,40 мгО₂/дм³ р. Стир, с. Зарічне;
- 3,20 мгО₂/дм³ р. Уборть, с. Рудня Хочинська.

●ХСК (норма - 50 мг О/дм³)

мінімальне значення: 21,57 мгО/дм³ р. Льва, с. Переброди

максимальне значення: 34,05 мгО/дм³ р. Уборть, с. Рудня Хочинська

БІОГЕННІ ПОКАЗНИКИ

- амоній іони (норма – 0,5 мг/дм³): в межах від 0,300 мг/дм³ р. Уборть, с. Рудня Хочинська до 0,556 мг/дм³ р. Прип'ять, с. Сенчиці;
- фосфат-іони (норма – 2,15 мг/дм³): в межах від 0,051 мг/дм³ р. Льва, с. Переброди до 0,586 мг/дм³ р. Горинь, с. Висоцьк;
- нітрат-іони (норма – 40 мг/дм³): в межах від 1,280 мг/дм³ р. Льва, с. Переброди до 1,900 мг/дм³ р. Уборть, с. Рудня Хочинська;
- нітрит-іони (норма – 0,08 мг/дм³): в межах від 0,013 мг/дм³ р. Уборть, с. Рудня Хочинська до 0,101 мг/дм³ р. Горинь, с. Висоцьк;
- сухий залишок (норма – 1000 мг/дм³): в межах від 243 мг/дм³ р. Ствига, с. Познань до 275 мг/дм³ р. Уборть, с. Рудня Хочинська.

НЕБЕЗПЕЧНІ РЕЧОВИНИ:

- залізо загальне (норма - 0,1 мг/дм³) зафіксовано перевищення:
 - 2,019 мг/дм³ р. Льва, с. Переброди;
 - 1,320 мг/дм³ р. Уборть, с. Рудня Хочинська;
 - 0,730 мг/дм³ р. Стир, с. Зарічне;
 - 0,695 мг/дм³ р. Прип'ять, с. Сенчиці;
 - 0,625 мг/дм³ р. Горинь, с. Висоцьк;
 - 0,313 мг/дм³ р. Ствига, с. Познань.
- марганець (норма - 0,01 мг/дм³) – зафіксовано перевищення
 - 0,252 мг/дм³ р. Уборть, с. Рудня Хочинська.

Вміст розчиненого у воді кисню становив 5,36-14,40 мгО₂/дм³, при нормі не менше 4,0 мгО₂/дм³.

Результати вимірювань публікуються за допомогою веб-системи «Моніторинг та екологічна оцінка водних ресурсів України» за посиланням <http://monitoring.davr.gov.ua/>.

**Аналітичний огляд якісного стану масивів поверхневих вод
суббасейну середнього Дніпра у межах Житомирської області
за лютий 2025 року**

Для проведення досліджень на вміст специфічних та пріоритетних токсичних, здатних до накопичення стійких забруднюючих речовин відібрано на річках Тетерів, Гнилоп'ять, Ірша (Іршанське та Малинське водосховища), Возня, Ів'янка, Гуйва, Мика та Роставиця 9 проб (100% плану) та відправлено до лабораторії моніторингу вод Північного регіону м. Вишгород. Протоколи випробувань поверхневої води опрацьовані по усіх 9 створах.

За результатами вимірювань виявили перевищення максимальних меж Екологічного Нормативу Якості (ЕНЯ_{max}) за вмістом:

• **нікелю та його сполук** (норма-34 мкг/дм³):

- 253,2 мкг/дм³- р. Тетерів, Відсічне вдсх., питний в/з м. Житомир (в 7,4 раза);
- 226,3 мкг/дм³ - р. Возня, с. Рудня Городищенська, питний в/з м. Малин (в 6,7 раза).

У межах допустимих значень нормативів екологічної якості виявлена присутність наступних речовин:

- **поліароматичні вуглеводні:**

флуорантен - 4 створи (в річках Тетерів, Гнилоп'ять, Ів'янка та Роставиця).

- **фармацевтичні препарати:**

трихлорметан (хлороформ)- в р. Гнилоп'ять м. Бердичів,
тетрахлоретан (чотирихлористий вуглець) - в р. Ірша Іршанське вдсх.

- **метали:**

хром загальний - усі 9 створів;

нікель - 7 створів, окрім р. Тетерів та р. Возня.

Аналіз стану МПВ за фізико-хімічними показниками:

Органічне забруднення

• **ХСК** (норма - 50,0 мгО/дм³)

мінімальне значення: 29,79 мгО/дм³ р. Ірша, Іршанське вдсх., с-ще Нова Борова

максимальне значення: 34,92 мгО/дм³ р. Тетерів, Відсічне вдсх., м. Житомир

• **БСК₅** (норма - 3,0 мгО₂/дм³)

мінімальне значення: 2,96 мгО₂/дм³ р. Ірша, Іршанське вдсх., с-ще Нова Борова

максимальне значення – зафіксовано перевищення:

- 3,29 мгО₂/дм³ р. Тетерів, Відсічне вдсх., м. Житомир

- 3,18 мгО₂/дм³ р. Возня, с. Рудня Городищенська

- 3,12 мгО₂/дм³ р. Гнилоп'ять, м. Бердичів

Біогенне забруднення

• **амоній - іони** (норма - 1,28 мг/дм³): в межах від 0,19 мг/дм³ р. Ірша, Малинське вдсх., м. Малин до 0,27 мг/дм³ р. Тетерів, Відсічне вдсх., м. Житомир;

• **нітрат - іони** (норма - 45 мг/дм³): в межах від 1,52 мг/дм³ р. Возня, с. Рудня Городищенська до 4,71 мг/дм³ р. Ірша, Іршанське вдсх., с-ще. Нова Борова;

• **нітрит - іони** (норма - 3,3 мг/дм³): в межах від 0,014 мг/дм³ р. Ірша, Іршанське вдсх., с-ще. Нова Борова до 0,045 мг/дм³ р. Гнилоп'ять, м. Бердичів;

- фосфат - іони (норма - 3,5 мг/дм³): в межах від 0,056 мг/дм³ р. Ірша, Малинське вдсх. та р. Тетерів, Відсічне вдсх. до 0,105 мг/дм³ р. Гнилоп'ять, м. Бердичів.
- сухий залишок (норма - 1000 мг/дм³): в межах від 307 мг/дм³ р. Ірша, Іршанське вдсх., с-ще Нова Борова до 362 мг/дм³ р. Гнилоп'ять, м. Бердичів.

Небезпечні речовини:

Зафіксовано перевищення вмісту показників:

- заліза загального (норма - 0,1 мг/дм³):
 - 0,480 мг/дм³ р. Возня, с. Рудня Городищенська;
 - 0,432 мг/дм³ р. Ірша, Іршанське вдсх., с-ще Нова Борова;
 - 0,336 мг/дм³ р. Тетерів, Відсічне вдсх., м. Житомир;
 - 0,240 мг/дм³ р. Ірша, Малинське вдсх., м. Малин;
 - 0,216 мг/дм³ р. Гнилоп'ять, м. Бердичів.
- марганцю (норма - 0,01 мг/дм³):
 - 0,108 мг/дм³ р. Возня, с. Рудня Городищенська;
 - 0,072 мг/дм³ р. Ірша, Малинське вдсх., м. Малин;
 - 0,066 мг/дм³ р. Тетерів, Відсічне вдсх., м. Житомир;
 - 0,054 мг/дм³ р. Гнилоп'ять, м. Бердичів;
 - 0,048 мг/дм³ р. Ірша, Іршанське вдсх., с-ще Нова Борова.

Вміст розчиненого у воді кисню становив 12,64-17,44 мгО₂/дм³, при нормі не менше 4,0 мгО₂/дм³.